

TÉSEK

vastagabb betű-
és 50 lej. Állást-
próhirdetések díja
k úgy továbbitunk
Eljegyzési hírek díja
150 lej.

dó házitanitónak
szók vidékre gyer-
k mellé talmudista.
chimis, rasit, gemo-
Megkereséseket a
ba kér. 2552

stori-uton kiadó egy
2 fiatalbernek.
Kadima nyomdában
Baron L. Pop 10.

s nőidivat szakmá-
s kirakatredezésben
segéd, ki a román,
ar, német nyelvet
megfelelő állást ke-
elyben, esetleg vidé-
„Katonaviselt” jel-
a kiadóhivatal to-
t.

sek bérbe zongorát
pianinot. Ajánlato-
„Muzsika” jelígre a
ba.

6 valódi farkas kutya
d-u-15. ajtó 8.

torozott

atu
ére ki-
sal. Er-
kovits-
Jókai-

onyva

önzés.
zsinegek,
lmazsákok
sef, Cluj
Telefon 910.

ron

280	lej helyett	150
200	"	125
100	"	50
325	"	150
550	"	270
300	"	130
250	"	125
150	"	75
120	"	60
200	"	110
150	"	75
250	"	125
100	"	50
125	"	60
125	"	60

metenkint 30 lej he-
d. — Dr. Durian:
— Die Prager Ha-
agada. — Die Am-
skind v. Trimberg:
Klange. — Das
— Holbein: Bilder
II—III. — Gorelik:
n. Schalom Asch. —
Friedeberger: Lesser
gall. — Marzynski:
ig: Der Tischdank.
em.

yában
ököltség külön.
delést is feladni.

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefón:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
nyáson és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — — 320
Egy hónapra — — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — — 3—

1927 április 7 Csőtörtök

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 80 szám

5687 Niszán 5

Fogy az ellenzék

A nemzeti parasztpártot, amely az ország mai belpolitikai relációjában a demokratikus erők képviselője, újabb vereséssel érte. A volt takisták, Filipescu és Cantacuzino volt miniszterek vezetésével annak hatása alatt, hogy a kormány és a nemzeti parasztpárt fúziójának kísérlete nem sikerült, testületileg kiváltak a nemzeti parasztpártból és beléptek a kormánypártba.

A takista csoport pálfordulásával egyidejűleg másik oldalról is komoly veszteség fenyegeti a nemzeti parasztpártot, mert komoly lap-hírek arról tudnak, hogy a pártnak tizenegy szerepet játszó intellektuális bejelentette már a vezetőségnek azt a szándékát, hogy elhagyja a nemzeti parasztpárt zászlóját és liberális vízekben igyekszik az érvényesülést utat keresni. Mert voltaképpen az érvényesülésről van szó. Ez a két kilépés nem az első vereséssel, amely az utóbbi évben a nemzeti parasztpártot érte. A közel hétszázötven ellenzéki sors hónapról-hónapra sorvasztja és fogyasztja a nemzeti parasztpárt tömegeket jelentő erőforrásait.

A régi nemzeti párt erejének teljében akkor volt, amikor a liberális kormány uralmának alkonyán szinte az egész politikai közvélemény bizonyosra vette, hogy Bratianu Jonelt Maniu Gyula fogja felváltani a kormányelnöki székben. A nemzeti párt annyira biztosan érezte már kezében a hatalmat, hogy nem volt kedve ezt a hatalmat bárkivel is megosztani és a legalkalmasabb időben elamerikázta a demokratikus erők egységesítését jelentő fúziót. Amikor a nemzeti párt és a parasztpárt fúziója végre mégis létrejött, már késő volt, mert a hatalom akkor már Averescu tábornoknak és a folyton fejlődő néppártnak kezében volt. Amilyen mértékben erősödött a néppárt, olyan arányban sorvadt a fuzionált nemzeti parasztpárt.

Az ellenzéki sorsot legelőször a Goldis-frakció unta meg és az ugynevezett fripturisták kiváltak a nemzeti pártból, előbb, mint valódi nemzeti párt, kollaboráltak a kormánnyal, de néhány héttel ezelőtt teljesen beleolvadtak a néppártba. A fúzió hatása alatt a volt nemzeti demokratapárt egyik frakciója Argetoianu vezetésével a liberális párthoz csatlakozott, a másik frakciója Jorga elnökletével újra önálló pártban szervezkedett.

A megfoglyatkozott nemzeti parasztpártot ezután Lupu hagyta cserben, aki ellentétet provokált önmaga és a párt vezetősége között az ország egyik fontos alkotmányjogi kérdésében s emiatt az ellentét miatt személyes híveivel együtt kivonult a nemzeti parasztpártból s újra megszervezte a régi parasztpártot. Nem jelentéktelen veszteségnek könyvelheti el a nemzeti parasztpárt Agárbiceanu kilépését sem, aki a néppártba lépett át s ugyanakkor a régi parasztpárt egyik évek óta elégedetlenkedő erdélyi vezére Bogdan Duica a liberális pártban kereste ambícióinak kielézési lehetőségeit.

Ehhez a hosszú sorhoz csatlakozik most a takisták kilépése és a tizenegy nemzeti párti intellektuális liberálisokhoz való csatlakozása. Nem lehet tudni, hogy ez a két kilépés pontot tesz-e a hosszú sorra, nem-e fog a keserű ellenzéki kenyér még újabb szakadási szándékokat megérlelni? Bizonyos, hogy ezek a sorozatos kilépések lényegesen gyengítik a nemzeti parasztpárt erőkifejtésének lehetőségeit, de ugyanakkor meg van az a hasznuk, hogy homogenabbá teszik a demokratikus egységfrontot. Mert a nemzeti parasztpárt a különböző töredékpártok beolvadása után sokkal heterogénabb alakulat volt ahhoz, mintsem egységes akcióra

képes lett volna. És Mánianak, a párt elnökének akcióját éppen az gáncsolta el a legtöbbször, hogy a párt bal és jobboldali szárnyával nem tudott mindig összhangot tartani.

A kilépési folyamat természetesen éppen ezeket a heterogén elemeket távolította el a pártból, Lupu és Grigore Filipescut, akik sem egymással, sem a párt hivatalos álláspontjával

nem tudtak harmóniában megférni s inkább a kormányrakerülés reménye tartotta őket a fuzionált pártban. A megfoglyatkozott párt, ha számban gyengébb is lesz, de elvi szempontokból talán egységesebb állásponthoz jut és az egységnek a kialakulása minden körülmények között nyereségét jelenti az ellenzéki küzdelemnek.

Csak a 14 százalékos forgalmi adót törli el az új törvényjavaslat

Eredménytelen maradt a kereskedelem és ipar minden intervenciója

(Bucuresti-Bukarest, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország kereskedelme és ipara évek óta folytat elkeseredett küzdelmet a forgalmi adó ellen, amely nemcsak fizetésnélküli, de felelős adóvégrehajtót csinált a kereskedőből, iparosból és gyárosból, hanem rengeteg méltánytalanságra és panaszra adott alkalmat. Az érdekeltek részéről több megoldási javaslat került a kormány elé, amelyek azonban nem sok eredménnyel jártak. A pénzügyminiszter ugyanis most végleg elkészítette az új forgalmi adójavaslatot, amely megtartja a 10 és 15 százalékos luxus-cikk-adót, az importált cikkek 2 százalékos és az exportált áruk 1 százalékos adóját, eltörli azonban a tízennégy százalékos forgalmi adót. A törvényjavaslatot még áprilisban a parlament elé terjesztik.

Végleg meghiusultak a kormány és a nemzeti parasztpárt tárgyalásai

Averescu fúzió, Maniu csak kollaborációt akart

(Bucuresti-Bukarest, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A néppárt és nemzeti parasztpárt tárgyalásai végleg meghiusultak: A tárgyalások meghiusulásának közvetlen oka az, hogy Averescu a fúzióhoz ragaszkodott, míg a nemzeti parasztpárt csak kollaborációt akart.

A „Cuvantul” szerint Junian tegnap este megjelent a miniszterelnöknél és közölte a nemzeti parasztpártnak együttműködésére vonatkozó ellenjavaslatát. Averescu nem fogadta el ezeket a javaslatokat és kijelentette, hogy csak a fúzióról hajlandó tárgyalni Filipescu indítványa alapján.

A lap szerint ennek az indítványnak főbb pontjai a következők: A két párt fuzionál, pártelnök Averescu lesz, a párt programjának alapját az a 10 pont képezi, amelyben Maniu és

Averescu 1925-ben megegyeztek, a párt neve a nép nemzeti parasztpártja lenne, a választójogi és közigazgatási törvényt módosítanák, október 15-ig megtartanák az új választásokat, amelyeket csak vismajor esetén halasztanának el.

Maniuc Filipescunak ezt a javaslatát nem fogadták el.

A nemzeti parasztpárt és a néppárt közötti fúzió hívei tegnap este ülést tartottak Filipescu elnökletével. Filipescu beszámolt a két párt közötti fúziós tárgyalásokról és kifejtette, hogy azok nem sikerültek a nemzeti parasztpárt hibájából, mert a parasztpárt vezetői nem voltak őszinték és meg is sértették Averescut.

Több felszólalás után elhatározták a pártból való kilépést és a néppárthoz való csatlakozást. A kilépés individuálisan fog megtörténni.

Hat törvényjavaslat vár szavazásra a kamarában

A kisebbségi politika változatlannal kell legyen az ország határain kívül lakó két millió román érdekében

(Bucuresti-Bukarest, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnap éjjeli ülésén a legfőbb mezőgazdasági tanács szervezeti törvényjavaslatát tárgyalták.

Ezután Garoilid földművelésügyi miniszter szólalt fel, ki hosszabb beszédben ismertette a javaslatot és kérte annak megszavazását.

A kamara mai ülésén Bardescu elnökölt. Lepadatu parasztpárti kéri, hogy constantzai kórházi főorvosi állás pályázatát semmisítsék meg.

Florescu (Keresztény Liga) az agrárreform alkalmazásainak nehézségeiről szól.

Capataneanu rámutat a parasztok elégedetlenségére, a községi legelők elintézetlen ügye miatt.

Tratalia nemzetipárti kéri a pénzügyminisztert, interveniáljon a Banca Nationalánál a bukovinai kis- és néppankok hitele ügyében.

Ezután áttértek a napirendre, megszavazták részleteiben is a földművelési minisztérium szervezéséről szóló törvényjavaslatot kisebb módosításokkal.

Az ülés előtt szekciókban tárgyalták a szabadkikötő-zónákról szóló törvényjavaslatot.

A kamara mai ülésének napirendjén egybeként a következő törvényjavaslatok vannak: A mezőgazdasági kamarai törvény módosítása, agronómiai tudományos intézet létesítése, a lakásépítkezések előmozdításáról szóló törvényjavaslat, a munkásszerződésről szóló törvényjavaslat, a polgári törvénykönyv 340. szakaszának módosításáról szóló javaslat és végül az erdélyi 1877-iki törvény 35. szakaszának a módosítása.

A szenátus ülésén Coanda tábornok felolvasta Tittoni olasz szenátuselnök táviratát, amelyben közli a beszarabiai egyezmény ratifikálását. A táviratot nagy tapsal fogadták.

Goga belügyminiszter betérjlesztette a tisztviselői fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután Gradisteanu interpellációt intéz a miniszterelnökhöz, hogy egységes és állandó állampolitikát folytassanak az etnikai kérdésekben. Kétfélmillió román él az ország határain kívül, akiknek érdekében is a kormány a kisebbségi politikájának minden kormány alatt változatlanul kell maradnia.

MI ÚJSÁG PALESZTINÁBAN?

Hétről-hétre biztatóbb hírek érkeznek Palesztinából, amelyek arról számolnak be, hogy az épülő ország megbirkózik a krízissel. A közmunkák nagy apparátussal indultak meg és azzal biztatnak, hogy le fogják tudni vezetni a munkanélküliséget.

Az elmúlt hét palesztinai eseményeit itt adjuk: **A Cionista Executive** memorandummal fordult a palesztinai kormányhoz, amelyben a munkanélküliség teljes megszüntetésére több közmunka-alkalom megteremtését javasolja és felhívja a kormányt, hogy a Cionista Exekutive által tervezett munkálatok keresztülvételét megkönnyítse. A memorandum többek között kéri: 1. A jaffai kikötő teljes kiépítését. 2. A Kison-torkolat lecsapolását. 3. A Risón le a Cion-Rechobot-országot elkészítését. 4. Chederai vasútállomás és kolónia közötti ut helyreállítását. 5. A jeruzsálemi nagy építő munkát, mint a kormányépületek, tanácsház stb. felépítésének megkezdését.

A memorandum ismételt felhívja a kormány figyelmét a cionista szervezet régebbi, még eddig nem teljesített követeléseire, különösen a kormány tulajdonát képező földek átengedését és az új települők adóterhének megkönnyítését illetően. Külön fejezetben foglalkozik a memorandum a cionista szervezet nevelő és egészségügyi munkálatával, amelyekhez épüget, mint a tel-avivi helyzet könnyítéséhez, a kormány segítségét kéri. A „Haarec“ a memorandummal foglalkozva, közli, hogy a kormány most már komolyan igyekszik praktikus intézkedésekkel megkönnyíteni az országépítés munkáját. Az angol kormány ennek megfelelő utasításokat küldött a kerületi kormányzóknak és nemcsak a jisuv, hanem az egész világ zsidósága örömmel üdvözli ezt a ténnyt, amely a mandatárius állam eddigi álláspontjának öröndetes megváltozását jelenti számunkra.

Sir Herbert Samuel, Palesztina volt kormányzója, akit különösen mandátumának letétele után a cionista sajtó egy része heves szemrehányásokkal illetett passzív politikája miatt, Manchesterben nyilatkozott egy cionista delegáció előtt. A volt főkörmányzó kijelentette, hogy az általa követett politika Palesztinában helyesnek bizonyult és az tovább is folytatandó. Mint főkörmányzó, az volt főcélja, hogy a palesztinai nem zsidó lakosság indokolatlan vádjait, amelyek főleg a cionisták céljairól és az angol kormány terveiről terjesztett hamis hírek következtében keletkeztek, eloszlassa. A Palesztina-munka — mondotta Sir Herbert Samuel — hatalmas jelentőségű mű, amely közvetlen kihatással van az egész világ zsidóságára és minden zsidónak szent kötelessége az építő munkát minden lehető eszközzel támogatni.

Uj ut épül a Jordán völgyében. A Palesztina-kormány elhatározta, hogy Tibériástól Jerichóig, végig a Jordán-völgy mentén, nagy ut építését kezdi meg, amely Sémáchon és Beisan fog keresztülvezetni.

A jeruzsálemi községi választások még nem zajlottak le, azonban a zsidó jelöltek listája, amelyet nemrégiben az Uj Kelet is közölt, már is megválasztottnak tekinthető, miután a törvényes terminuson belül az egységes zsidó jelöltek ellen felelkezés nem érkezett be és ellenjelöltet sem állítottak. A jeruzsálemi zsidó pártok egységes fellépése és szolidaritása az egész ország zsidóságában általános örömet és megelégedést váltott ki. A jeruzsálemi zsidó pártvezetők most a keresztények és mohamedánok jelöltek listáival szemben tanúsítandó magatartásukat illetően folytatnak megbeszéléseket. Ezeknek minden tárazódás ellenére sem sikerült megállapodásra jutniok és így a Husseini és az El Nashashibi csoportok között ádáz választási küzdelemre van kilátás.

Beethoven centennáriumát az egész jisuv zsidósága a nagy zeneköltőt megillető hódolattal ünnepelte meg. Jeruzsálemben és Tel-Avivban szimfonikus Beethoven-koncerteket rendeztek, de az összes zsidó centrumokban sőt a legkisebb kolóniákon és kvucákon is áldoztak a nagy zeneköltő géniuszának.

Palesztina rabbijai és az orthodoxia vezetői, köztük Kuk főrabbi, Sonnenfeld és Aronsohn rabbik, értekezletet tartottak, amelyen a palesztinai zsidóság vallásos életének előmozdítását beszélték meg. Elhatározták, hogy egy komitét alakítanak, amelynek az lesz a feladata, hogy a Sabbat-törvények betartását az egész országban ellenőrizze. Elhatározták továbbá, hogy interveniálnak a kormány-nál, hogy a zsidó hivatalnokokat a szombati szolgálat alól mentse fel. A konferencia végül proklamációt bocsátott ki, melyben minden zsidó kötelességévé teszi, hogy zsidó munkásokat foglalkoztasson és a palesztinai termékeket előnyben részesítse.

Ujabb hadikészülődések Arábiában

Hedzsasz és Jamen háboru előtt. A vahabiták nagy veresége Emek-Szirában

(Jeruzsálem, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hedzsasz királya, Ibn Szaud és Jemen imámja, Jachia között valószínűleg háborura kerül a sor. A „Doas Hajom“ kairói tudósítója közli, hogy „Assiria imámjának emberei már átlépték a jemen határt. Assiria tudvaleg Ibn Szaud protektorátusa alatt áll. E csapatok Hodeida felé vonulnak. Svehia Sana-tól északra koncentráltá csapatait.

Az egyiptomi lapok megállapítják, hogy Ibn Szaud azért utazott Riadba, Redzsza szultánátus régi fővárosába, hogy ott mozgósítsa lovascsapatait. Más jelentések szerint Jachia és Ibn Szaud emberei között az összecsapás már megtörtént. Az „El Agram“ című újság tudni véli, hogy Jachia követet akar küldeni Rómába, hogy Viktor Emanuelnek és Mussolininek megköszönje az ismert szerződés meg-

kötését. Arábiában kétségtelenül nagy a feszültség, aminek legélénkebb bizonyosága az a nagy érdeklődés, amivel a londoni újságok kísérték Ibn Szaud legutóbbi Mekkába Medinába való útját. Az angol sajtó az uttal kapcsolatban azt írják, hogy Ibn Szaud arab fejedelmek megnyerése céljából utazott, egyúttal pedig propagandát fejtett ki amellett, hogy kalifává kiáltás ki.

Beirutból érkező jelentések szerint a franciák Sziria északi részében a vahabiták egyik csapatát fölött döntő győzelmet arattak. Jóllehet a vahabiták Transjordániából erősítéseket kaptak, a francia csapatok mégis elérték céljukat és az ellenséget nagy veszteségek hátrahagyásával menekülésre kényszerítették. A harc három napon át tartott.

Meghalt Popovici-Beyreuth, a kolozsvári Román Opera igazgatója

Egy nagystíli művészkariert után tett pontot a könyörtelen halál: Popovici-Beyreuth, a kolozsvári Román Opera igazgatója ma délután 3 órakor meghalt. Hajlott kora nem tudott megbirkózni a súlyos belső bajjal, mely hetek óta kínoztta s arra kényszerítette, hogy művészi munkáját abbahagyva, a klinika belgyógyászati osztályán keressen gyógyulást. Azonban orvosainak minden odaadó ápolása sem tudta megmenteni Popovici-Beyreuthot az életnek, aki ma délután hosszas szenvedés után meghalt. Popovici-Beyreuth „Beyreuth“ nevét beyreuthi szereplése emlékére kapta, ahol Wagner Richard exkluzív színházának színpadán, mint a legelső és a legnagyobb Wagner-énekes egyike működött. Különösen a „Lohengrin“ Telramund szerepét alakította nagy sikerrel. Sokszor szerepelt a hamburgi, müncheni, bécsi és prágai operaszínpadokon, ahol mindenütt forró sikereket aratott, sőt Amerikában is járt, ahol a közönség hasonló szeretettel és ünnepléssel fogadta.

Külföldi szereplései és sikereiben gazdag pályafutása után a román kultuszminisztérium hívására Bukarestbe ment, ahol a román zene-konzervatórium igazgatója lett.

Munkatársunk a nagynevű igazgató halála alkalmából felkereste Bretán Miklóst, a kolozsvári opera főrendezőjét, aki Popovici Beyreuthnak évek óta munkatársa és bizalmasa volt s a következőkben számolt be Popovici igazgatónak pályafutásáról:

— Popovici-Beyreuth 1859-ben született a regáti Barladban. Három évig orvosnövendék volt Bukarestben, ahol párhuzamosan éneklést is tanult Stefanescu tanárnál. Ennek elvégzése után a bécsi konzervatóriumba került Gensbacherhoz. Első szerződése Prágához kötötte, ahol akkoriban Angelo Neumann volt az operazigazgató. 1896-ban a prágai társulattal 36 városban szerepelt Amerikában, majd Oroszországban.

— Tíz évig volt a prágai opera tagja, ahol megkapta a kőburg-gothai kamaranékesi címet. Itt hallotta őt Wagner Cosima énekelni, meghívta Beyreuthba, ahol legelőször ő kreálta Telramundot, később Klingsort énekelte Parsifalban és Wotant 1897-ben. Bécsben a Hofoperben

Mahler Gusztáv alatt énekelt, ahol nem tudott letelepedni, mert az akkor divatban lévő Reichmann baritonista népszerűségével nem tudott megbirkózni. Mascagni „Parasztbecsület“-ében ő énekelte Alfio szerepét Berlinben 70-szer. Amikor Siegfried Wagner Bukarestben volt, nála lakott. Spiru Harret miniszter és Carmen Sylva királyné meghívására elfogadta a zene-konzervatórium meghívását, holott ugyanakkor Budapestre és Párisba hívták. Konzervatóriumi igazgatósága 1903—1918-ig tartott. Kinevezését maga Károly király jegyezte ellen annak idején.

Mikor 1920-ban 8 hónapi vergődés után Tiberiu Brediceanu és Constantin Pavel igazgatása alatt a már teljesen megszervezett társulat, *Tango Egisto* karmesterrel az élén, nem tudta megkezdni az operaelőadásokat, Goga Octavian akkori kultuszminiszter kitűnő választása folytán Popovici-Beyreuth került a kolozsvári Román Opera igazgatói székébe.

Előzetes nagy hírneve, erős energiája, széleskörű zenei és irodalmi kulturája rendet teremtett a divergens alakokat káoszban és ennek tudható be, hogy 1920 tavaszán a kolozsvári opera az „Aida“ előadásával megnyitotta kapuit.

Azóta a Wagner-kultusz állandó ápolása mellett egymásután kerültek színre az olasz és francia operák legjobbjai a kolozsvári opera színpadán. Ezenfelül eredeti román operákat is megszólaltatott Popovici lelkesége: Bretán Miklós „Lucafarul“-ját, Brediceanu „Seara Mare“-ját, Klee Herman „Fat Frumos“-ját.

Popovici Beyreuth halálával óriási veszteség érte a román zenei életet, de különösen a kolozsvári román operát, mely az ő igazgatása alatt emelkedett európai hírnevű dalszínházzá. Popovici Beyreuth személye nehezen lesz pótolható, mert ama kivételes operazigazgatók közé tartozott, aki egyesítette magában a kiváló rendezőt, nagy színészt, énekest, muzsikust és intellektuelt.

Halála óriási megdöbbenést és részvétet váltott ki fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül Kolozsvár művelt közönségében. Az opera a gyászbeszéd következtében egyelőre beszüntette előadásait. Popovici Beyreuthot valószínűleg az Opera foyerjéből fogják temetni.

PUDRA AMBREE MOREL

— **AMBREE MOREL PUDERT** kiváló minőségű, finomságú és illó-
értékű mindenül kedvelik fiatalosá udvére lesz
a bőr! Egyszerű használat után nélkülözhetlenné válik
az Ambree csem. pudra és
egyéb Morel készítmények, ver-
senyvesnek a legjobb hasonló
gyártmányokkal.

Berlin, ápr. 6. Szüntelenül. P. töje jelenti, Hamburgtól P. hők vonulnak startra Készen lóttája, Henke vállu, arca mi vastag sál. Ne az égre.

— Eljutur A pilóta r. zető mondja:

— Drezdán litólag jobb a ereszkedtek a jon a gép az

Ez nem v. startolunk és sal, Bécsbesz. műszerekből a magasságba. hogy éppen a is érzékeny és pedig a vasut közel hatvan egyetlen jelen-
volna.

Kétszáz m. a „D. 558“ k. el. Lent pedi. lányok széjjel zöldülő gab. ellenére mivel csordája legal. kásokkal. És lehet itt feni. A láthatáron uton tornyok minha higany lesiklik a föl.

Itt még e. viselők épüle. sokáig tartar. lesz és impoz. lesz. A „D. 5. startol, miut. az itteni szob. hogy az Elb. tések alapján.

Negyszáz. fölött, repült. szállingóznak. jobb emelked. deznak. Rom. Látjuk Scha. és Teufelskla. az utas min. nem ugy, mi. gyorsan elfel. változó ben. olvadnak és. ében a léle. ember egész. révén. A vil. kisebb, mint. semmi egyéb. kitóan fehér. érti a jóslato. G. K. Chest. lág két tábo. a mikroszkop. távolságokra. biak kis dol. világban éln. amikor az. Aki lent ke. mel, csodáka. gépben ül, minden kics. ötven kilom.

Cluj (legrégi. áru. megé. a leg

an
k-Szirában
 ül nagy a fe-
 bizonyossága az a
 lóni újságok ki-
 skából Medinába
 tal kapcsolatban
 rab fejedelmek
 egyuttal pedig
 hogy kalifává

tója
 ahol nem tudott
 tban lévő Reich-
 vel nem tudott
 becsület"-ében ő
 en 70-szer. Ami-
 tben volt, nála
 és Carmen Sylva
 a a zenekonzer-
 gyanakkor Buda-
 ervatóriumi igaz-
 Kinevezését maga
 nak idején.
 vergődés után
 utin Pavel igaz-
 egszervezett tár-
 el az élen, nem
 adásokat, Goga
 zter kitérő vá-
 yreuth került a
 atói székébe.
 s energiája, szé-
 urája rendét te-
 káoszában és en-
 vszán a kolozsvá-
 val megnyitotta

állandó ápolása
 zinre az olasz és
 kolozsvári opera
 román operákat
 lkessége: Bretán
 diceanu „Seara
 Frumos“-ját.
 l óriási veszteség
 különösen a ko-
 az ő igazgatása
 vü dalszínházza.
 nehezen lesz pó-
 operaigazgatók
 magában a ki-
 ekeket, muzsikust

Berlintől Bécsig öt óra alatt

Egy újságíró impressziói a berlin-bécsi légi útról

Berlin, április 6. Pataként zuhog az eső. Szüntelenül. Berlinben a repülőszolgálat vezetője jelenti, hogy egész Németország fölött, Hamburgtól Breslauig és Drezdáig hatalmas felhők vonulnak el. A D. 558. Berlin—Wien startra készen áll a tempelhofi repülőtéren. Pilótája, Henke a neve, — testes, karcsu, szélesvállú, arca mintha vasból lenne, a nyaka körül vastag sál. Nem nagyon barátságosan tekint az égre.

— Eljutunk Bécsig?
 A pilóta nem felel, helyette a szolgálatvezető mondja:

— Drezdáig bizonyára. Csehszlovákiában állítólag jobb az időjárás. A felhők mélyen leereszkedtek a határhegyekre. Nem tudom, vajjon a gép az Elba völgye fölött el tud-e repülni.

Ez nem valami vigasztaló kijelentés. Mégis startolunk és a „D. 558.“ három elszánt utassal, Bécsbe szóló postával és egy fizikai üveg-műszerekből álló küldeményvel gyorsan feljut a magasságba. Senki nem csodálkozik azon, hogy éppen a repülőre bízzák azokat a nagyon is érzékeny és fölötté bízható műszereket, nem pedig a vasutat. Az elmúlt évben a Lufthansa közel hatvan ezer utast szállított anélkül, hogy egyetlen jelentékeny szerencsétlenség történt volna.

Kétszáz méterrel vagyunk a föld fölött és a „D. 558“ kompakt ködcsapok között siklik el. Lent pedig, alattunk, látom, ha a ködfosz-lányok széjjeltek, a kis tavakat, erdőket és zöldülő gabonaföldeket. A parasztkok az eső ellenére mivelik földjeiket. Távolabb látom özek csordája legelész, odébb kőbányák dolgoz munkásokkal. És az eső és köd ellenére is érezni lehet itt fenn, a tavaszeli drága hangulatát. A láthatáron ismét hegyek mutatkoznak, az uton tornyok, gyári kémények. Egy szürke sáv, minha higanyból lenne: ez az Elba. „D. 558“ lesiklik a föld felé. Drezdában vagyunk.

Itt még építik a repülőállomást és a tisztviselők épülete még nincs kész. De nem fog sokáig tartani és az állomás készen áll, szép lesz és impozáns. A prágainál bizonyára szebb lesz. A „D. 558“ Drezdából menetrendszerűen startol, miután a pilóta megkapta utasításait az itteni szolgálatvezető főnöktől. Közlik vele, hogy az Elba-völgy fölött a meteorológiai jelentések alapján el lehet repülni.

Négy száz méter magasságban, Königstein fölött, repülünk. A völgyek alól fehér felhők szállingóznak felfelé, látjuk, amint egyre feljebb emelkednek és mindig ritkulnak és tűnő-
 deznek. Romantikus fantasztikus kép ez! Látjuk Schandaut, Postat, Edmundsklamot és Teufelsklamot. Csak az a különös, hogy az utas minden pillanatban új benyomást kap, nem úgy, mint a szárazföldi utas. Az ember gyorsan elfelejti a látottakat és a percenként változó benyomások egyetlen összbenyomássá olvadnak és csak ez az összbenyomás marad ébren a lélekben. Meg lehet érteni, hogy a mai ember egészen új világnézetet nyer a repülés révén. A világ a repülő ember számára sokkal kisebb, mint a vasut utasa számára, Afrika semmi egyéb homokörvénynél, Kína pedig vakítóan fehér rizsföldeknél. És az ember meg-
 érti a jóslatot, amit 1912-ben jóslott az angol G. K. Chesterton: „Nem tart sokáig és a világ két táborra fog oszlani, a telekopisták és a mikroszkopisták táborára. Előbbiek a nagy távolságokra állítják be mentalitásukat, utóbbiak kis dolgokat kutatnak és egy mérhetetlen világban élnek. Kétségtelenül lelkesítő dolog, amikor az ember benn a világűrben robot. Aki lent kertjében dolgozik, nagy ideákat termel, csodákat eszel ki, míg aki fent a repülő-
 gépben ül, nem látja a nagy dolgokat, számára minden kicsinnyé válik. Ha az ember száz-
 ötven kilométeres sebességgel utazik a levegő-

ben, honvágyat érez aziránt, hogy lent járjon gyalogszerrel, vagy régimódi postakocsikon szivja magába régi idők romantikáját.“

Mindez lehet egy poétának az elgondolása, azonban a mi mai motorcivilizációnk soha nem gondol ilyesmire. Mi arra gondolunk, hogy kilenc órák indultunk el a tempelhofi repülő-
 térről, három órák azonban már Bécsben kell lenni, mert konferencia van, és este már Budapesten akarnánk előadni a konferencia eredményét. Eddig 14 órai utazásra volt szükség, ha az ember el akart jutni Berlinből Bécsbe, ma már öt óra alatt meg lehet tenni

ezt az utat. Mondhatom, minden poézisnél ra-
 gyogóbb dolog ez!

Mielőtt a „D 558“ Prágában leszállana, az ember még körülnéz és kissé magába szivja azokat az összbenyomásokat, amik itt adódnak a cseh érc-hegység fölött. De ennél is nagy-
 szerűbb perspektíva az a gondolat, hogy nyáron már Velencéből lehet Berlinbe utazni nyole óra alatt. Az ember reggel még látja a San-Giorgio és a Maria della Salute templomát, érzi letűnt évszázadok köbévált álmait, és este már ott van az ember a modern élet legnagyobb szerűbb forgatagában, Berlinben.

Bécsben vagyunk. Az eső esik, autóba ülünk és még van időnk, hogy a hotelben át-
 öltözködjünk. Frissen megyünk a tanácskozásra és az eredményeket még este el tudjuk refe-
 rálni Budapesten. Z. S.

Az angol szakszervezeti szövetség a kanton- niaknak küldendő ultimátum veszélyéről

Csangcsolin megszállotta a pekingi orosz követséget

London, április 6. Már röviden jelentettük, hogy Anglia a nankingi vérengzésekért elégté-
 telt követel a kantoni kormánytól. A „Times“ legutóbbi számában közli azt a három feltételt, amelynek teljesítését a kantoni kormánytól Anglia kérni fogja. Ezek szerint a kantoni kor-
 mánynak elsősorban bocsánatot kell kérnie Angliától, a két bűnöst pedig, akikre rábizon-
 nyult, hogy vérengzésekre bujtogattak, bíróság elé kell állítani és a legszigorubb büntetésben kell részesíteni. Három emberéletben és va-
 gyonban okozott kárt pedig teljes mértékben meg kell téríteni.

A „Times“ értesülése szerint a washingtoni és tokiói kormányok is hasonló jegyzéket in-
 téznek a kantoni kormányhoz. A jegyzékben foglalt feltételek teljesítésében a három nagy-
 hatalom nem igen bízhatik, mert máris meg-
 kezdték a tanácskozásokat arra vonatkozólag, hogy milyen rendszabályokat léptessenek életbe
 abban az esetben, ha a kantoni kormány a jegy-
 zékben foglaltakat visszautasítja.

London, április 6. Az angol szakszervezeti
 szövetség határozati javaslatot fogadott el,
 amelyben óva inti az angol kormányt attól,
 hogy a nankingi események miatt ultimátumot
 intézzen a kantoni kormányhoz, mert egészen
 bizonyos, hogy a kantoni kormány a fentvázolt
 követeléseket nem fogja teljesíteni. Ebben az
 esetben pedig Anglia nyílt hadállapotba kerül
 Kínával, ami rendkívül végzetes következmé-
 nyeket vonhat magával Angliára.

London, április 6. Pekingből jelentik, hogy
 Csangcsolin hadseregének egy különítménye a
 diplomáciai testület irásbeli felhatalmazásával
 ma reggel elfoglalta az orosz követséget, az
 ottlévő 6 orosz rendőrrel együtt. Az orosz
 követet, valamint a követség tisztviselőit őrizet-
 ben tartják. A házkutatás alkalmával számos
 fegyvert és gépfegyvert találtak a követség
 helyiségében.

Megoldás előtt Kolozsvár villanyproblémája

A városi közgyűlés hétfőn tárgyalja az Erdélyi Szénbánya Rt. ajánlatát

(Cluj-Kolozsvár, április 6. Az Uj Kelet tu-
 dósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy az Erdélyi Szénbánya Rt. villamosáram szolgáltatására tett ajánlatot Kolozsvár városának igen kedvező feltételek mellett. Az ajánlatot Osvada polgármester, egy szakértőkből álló bizottságnak adta ki tanulmányozás céljából és ez a bizottság a városi tanács egyik legközelebbi ülésén már be is fog számolni a város plénuma előtt az ajánlat feltételeiről.

Kolozsvár város villanyval való ellátásának problémája, ismeretesen, a város közéletének már évek óta megoldatlanul álló kérdése, amely a város vezetőit és közvéleményét minduntalan foglalkoztatta. A kétszeresen megnagyobbodott város szükségletét a régi villamosmű-berendezések nem tudták ellátni és a villanymizéria, különösen az utóbbi években, egyre nagyobb arányokat öltött. A város már számtalanszor tett kísérletet arra, hogy a kérdést megoldja, ez azonban az anyagi eszközök elégtelensége miatt mindeddig nem volt lehetséges.

Az Erdélyi Szénbánya Rt. ajánlata, mint ahogyan a szakértőbizottság egyik tagjától értesülünk, meglepően kedvező feltételeket tartalmaz és adott körülmények között föltöbb alkalmasnak látszik arra, hogy Kolozsvár villanyproblémáját legalább is husz évre megoldja. Az Erdélyi Szénbánya Rt. az egeresi szénbányák termelésének felhasználásával két nagy gőzturbinát tervez felépíteni és a termelt áramot, kilovattonként 2 lej egységárban ajánlja a városnak.

Kolozsvár városának viszont a jelenlegi termelési eszközök mellett sokszorosan többre kerül az áram előállítására. A hidegszamosi gőzturbinák, amelyek most

Kolozsvárnak villamosárammal való ellátását végzik, 11—15 lejes önköltségi árban állítják elő az áramot. A kolozsvári városi tanács az elmúlt évben két Dieselmotor vásárlását határozta el, amelyeket terv szerint ez év folyamán fognak üzembe hozni. A két Dieselmotor azonban még mindig nem oldja meg a város villanyval való ellátásának kérdését és — amint azt a szakértői bizottság megállapította, — a Dieselmotorok által előállított áram is 5 lejbe kerül kilovattonként a városnak.

Az ajánlat ilyenformán nagyon előnyösnek mondható, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy megfelelő árammennyiség nemcsak a minduntalan zavarokkal küzdő világítás kérdését oldaná meg, de egyuttal az ipari üzemeknek is rendelkezésére tudná bocsátani a szükséges és eddig nélkülözött energia-mennyiséget. Bizonyos, hogy a villanykérdés megoldása a város életének egy esszenciális jelentőségű kérdése, amellyel a városi tanács közgyűlésének behatóan kell majd foglalkoznia. Amennyiben az Erdélyi Szénbánya Rt. ajánlata megvalósulást nyer, ugy ez a kérdés egyszer és mindenkorra megoldást nyer anélkül, hogy a városnak tökebefektetést kellene e célra eszközölnie.

Az Uj Kelet munkatársa beszélgetést folytatott Osvada polgármesterrel, aki az Erdélyi Szénbánya ajánlatára vonatkozólag a következőket mondotta:

— Az Erdélyi Szénbánya Rt. ajánlata igen kedvező feltételeket tartalmaz. Az ajánlatot most egy szakértői bizottság tanulmányozza, amely a városi közgyűlésén fog az ajánlatról jelentést tenni. Valószínűnek tartom, hogy az ajánlat elfogadható lesz és ezzel a város villanyproblémái megoldhatóvá válnak.

Cluj (Kolozsvár)
 legrégebbi confectio-
 áruházába
 megérkeztek
 a legújabb

női modell-kabátok

elyem köpenyek..... 300 lejtől
 Couvertot, Ripsz és Berberi szövettől 300 lejtől
 angol szövettől női kabátok 1500 lejtől

kizárólag a DIAMANTSTEIN cégnél kaphatók.

a főpostával szemben
 (volt Wesselényi-utca)

Külön méret-osztály. Férfi
 öltönyök, Fregoli kabátok,
 felöltők nagy választék és
 legolcsóbb bevásárlási
 forrás

25 SZ. Tisztviselőknek
 nagy
 árkedvezmény

Zola redivivus

Francia könyvereskedők és irodalmi értesítők jelentése szerint, hosszú, szinte évtizedes népszerűtlenség után Zola Emil művei ismét olvasottakká lettek, — mondhatni ugyanolyan feltámadást értek meg, mint Stendhal regényei, amelyeket a maga korában alig ismertek és olvastak. Zolát ugyan fellépése idején nagyon is olvasták, egész iskolát teremtett, utánozták, rajongói és ellenfelei voltak, később azután a dekadenciába és meddő esztétizmusba forduló tizenkilencedik századvég új írói megtagadták őt, élükön Paul Bourgetval, Maurice Barresval, sőt Anatole Franceval, aki bár világnézetileg nagyon is közel állott Zolához, mégis a nagy író stílusát, életfelfogását, mint az „örök szép“-pel ellentétben álló megnyilatkozásokat, kegyetlen gunynyal ostromozta.

Pedig Zola tulajdonképpen Balzac és a Goncourtok folytatása volt a francia irodalomban, azzal a különbséggel, hogy míg ezek valóban realisták voltak, — ő a naturalista-impresszionista írásmódor eszközeivel romantikát művelt, egy egészen speciális romantikát, mely a dolgokba lehelt szenvedélyeket, a miliőt személyesítette meg s szinte Walt Whitman líraisággal szólaltatta meg a kozmosz és az ember összefüggéseinek rejtelmes csodáit.

Mindezt természettudományos precizitással és analízissel művelte s néha stílusának rovására, mely pedig olykor lángoló és nehéz színeket villantott meg, hogy utána az értekezések komolykodásába csapjon át s mint egy orvos csináljon diagnózist olyan emberi dolgok felett, amelyek kívül esnek a biológiai megismerés határain. Kétségenkívül tulsek jelentőséget tanúsított — az irodalom szempontjából — a vegetatív életmegnyilvánulások leírásának, mondhatni kontrolljának. Ezt azonban romantikus hazugság- és bálványdöntő szenvedélye kényszerítette rá, az igazságot való romantikus hevülés, melynek sokkal becsületesebb és nemesebb idealizmus kölcsönözte a hevet, mint a Bourgetek „idealista“ reakcionárizmusának, mely éppen az idealizmus, a materialista felfogás tagadása nevében üzent hadat minden felvilágosodásnak és szociális törekvésnek.

Bourget érdekesítő művészettel, az analízis ragyogó eszközeivel tudta megnyerni olvasótáborát, azokat is, akik nem vonták le a maguk számára az ő konkluzióit. Zola tehát kifejezésbeli hiányosságok miatt vesztette el a csatát az utána következő új írőkkel szemben, ami azt jelenti, hogy minden tartalmi mélység mellett is, — a közlés varázsa elengedhetetlen kellek az irodalmi hatásnak.

De csak átmenetileg és csak azokban a korokban, melyeknek társadalmi szélsősége különösképpen kedvez az elvont problémák művészi taglalásának, a „szépség“ esztétikai értelemben vett kibangsulyozásának, anélkül, hogy a Taine által körülírt három öserő, — forces immortales — nevezetesen a race, a milió, a pernyi esetleges hatások alakító, sőt sorsrendező erejét figyelembe venné.

A Bourgetek és Franceok kora tipikusan ez a kor volt, jöllehet már tele volt szellemi nyugtalanságokkal és morbid álmódosásokkal. De az álmódosások mögött nem voltak kombattáns és valóban tettekre kész hadtestek, — esztétikusok és filantropok forrongásának látszott a legszélesebb materializmus propagátorainak handabandázása is — mignem azután a világháború és a világháború utáni összeomlás életet, valóságot nem csinált az elméletekből.

Zola naturalista romantizmusára egyszerre gyakorlati alátámasztást kapott, — az agyonesztétizált élet mélabus akkordjaiba belevegült az őserdő emberének artikuláns hangja; az éhség, a bestiálitás, a romantikus, szinte gigászi méreteket öltő gaszág és küzdelem egyszerre a mindennap rongyolt tógájába burkolva jelent meg a nyílt színen.

A jölkendőzött irodalmi heteraizmus arcáról,

melynek tetszés volt a célja, — és így legszivebben a pénzes emberekhez húzott — a festék izadtságban olvadva meg csurgott alá s a megtévesztett, elkábított „élvezők“ kiábrándulva jöttek rá, hogy ez az izadtság nem elixír, csupán tultengő, elernyedő mirigyek terméke. A kiábrándulás még azoknak is fájt, akiknek hasznára vált ez a kiábrándulás. Sokáig révedten állottak, egy ideig a különböző új izmusok szédületébe vetették magukat, mignem egy szerencsés lendülettel és még szerencsésebb ösztönrel visszatáltak az illuziókat romboló, de az élet igazi értelmét és lényegét hirdető — Zolához.

Ez Zola reneszánszának titka. Nem szocializmus, nem forró emberszeretete és romantikus igazságkeresése, hanem az a szivdobogató melegség, amellyel az élet realitását, a valóság költészetét tudta igazolni.

Ez a kor, minden tévelygése ellenére, a valóság szerelmese, a realitások megistenülésének és megistenítésének korszaka. Brutális sikongásaiban, véres erőfeszítéseiben is az őszinteség és a hazugságtrombolás akarata tör ismeretlen célok felé, melyeknek végén új illuziók, új romantikák kékségei csillognak, azurlanak, hogy tekintetünkbe eddig nem ismert elborulások fényét lopják és szédületes emberi és tudományos lehetőségek felé lendítsenek.

Zola, az ember és az emberi felmagasztosultság apostola mindenkiknél jobban hitt a lehetőségekben, mint hitt az anyagában, melyet megszépített és konvulzív érzéseken átszűrve tisztított szinte istenivé. Akik visszatértek és még ezután térnek vissza

Sorozatos sikkasztásokért és csalásokért letartóztatták Párisban a volt belga hadügyminiszter fiát

Amikor a belgiumi hatóságok elfogták, leengrott a robogó vonatról

Páris, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia főváros előkelő köreiben leírhatatlan szenzációt keltett Antoine Eugène Arnold Avaertnek, a volt belga hadügyminiszter fiának letartóztatása. A megnyerő külsejű, nagyműveltségű fiatalember letartóztatása igen eredeti különbségek között zajlott le a rue Britannau egyik hoteljében, ahol René Silva álnév alatt lakott egy megszőktetett urileánnyal. Amikor az ajtó ráfeszítették, a széles ágyban félénken, pirulva húzta magára a takarót egy rajongószemű, fekete-hajú, fiatal leány, akit a rendőrség még jobban keresett, mint utitársát, a pizsamás fiatalembert.

A fiatalember rágyújtott egy cigarettára és előzékenyen fordult a rendőrök felé:

— Kíváncsiak az urak a nevemre? Hiszen sejtik, hogy valóban nem Silvának hívják. Az én nevem legfeljebb könyvekben található meg, ellenben apám neve a történelemkönyvekben is megtalálható. Tehát engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Antoine Eugène Arnold Avaertnek hívják. 1891-ben, október 13.-án születtem, szeretett családom örömeire Antwerpenben. Ismerik önök ezt a nevet?

— Igen, — mondotta a rendőrtiszt — volt egy ilyen nevű belga államférfi.

Erre a fiatalember történelmi leckét adott apjáról a rendőröknek és amikor azok tamaskodtak az elbeszélés hitelességében, hogy a nemzetközileg körözött szélhámos és sikkasztó egy olyan érdemes és kiváló ember fia, átadta igazolványait, majd bocsánatot kért a vele volt hölgytől és megindult a rendőrség felé.

A fiatal Avaert még néhány évvel ezelőtt a belga előkelő társaságnak egyik legelkényeztetettebb, legkörülrajongottabb fiatalembere volt. Apja — tábornok és hosszú ideig a belga királyság hadügyminisztere — egyetlen fiát

Ha némelyik háziasszony tudná,

hogy milyen gyakran vásárol hátrányosan, akkor sok pénzt takaríthatna meg. — Tisztelt Háziasszony, ne tekintsen más kávépótlékot is ép olyan ki-tűnőnek, mint a „valódi Franck“-ot! A tulajdonképpen olcsóság nem a kifizetett értékben, hanem a felülmulhatatlan kiadóságában rejlik, amely a régen bevált „kávé-daráló“ védjegyes „valódi Franck“ kávépótlék speciális tulajdonsága.

hozzá, azok nemcsak e kor lelkét érzik és értik meg, hanem a jövőt is, mely új értékelméleten, biológiai igazságokon és egy minden ártó tradíciótól mentes, a valóságon épülő éthoszon fog felépülni.

Salamon László

Egy és

(Cluj-Kolozsvari tudósítójától.) A szagos válaszkérdés került ma tástest hadbírósanu, aki a zott, ahol er fejtett ki az mita liga jel

A vádirat a választást sár volt Nag és gyujtóhan

— Szava dotta a szón vásárosnak, szabadítani a jétek, hogy a teket! Egyet üzletben!

Beszéd k egy román fésbe készült és odasietett meg akart

Három egy

(Cluj-Kolozsvari tudósítójától.) Az gazdasági válsé nyomorúságból árva leány, aki avatkozott be a kísérelte meg, hogy öngyilkos désektől.

A fiatal le Annának hívje kolozsvári vállá irónő. 2500 lej moróságos fizet ebből kellett kellett öltözköd általános leépít gépirónő az els kerültek.

Relie Anna új egzisztenciát tott a hivatalo mumot tudja magának. Nem kegyetlenséggel elzárta Relie és gondtalan é akit a lakásadó dobással fenye tudta mivel levonja a konz

Három

Veronált s sőkre elszánva bucsuleveleit házizadáit, aki akadályozni. N kert őre egy f kedő fiatal leá és abban a pill a leány a kert magát.

Közben má a szerencsétlen jutni. Az öngy

Bá ORA

Halló! Megkezdődött a nagy husvétii vásár „BIJOU“ kölni vizek Halló!

nagyban és kicsinyben, mindenfajta illatban, adózatlan tiszta szeszből

egy liter ára 100 lej.

Öntöző illatszerek, tojásfestékek óriási választékban, vizszontelárusítóknak is a legolcsóbb árban árusítja RÓZSA M. „Royal“ drogeria (Főtér 26. sz.)

— Számbaveszik az érettségizendő ifjakat. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium, még mielőtt kiírná a baccalaureatusi vizsgák határnapját és kijelölné a vizsgázató bizottságokat, pontosan számba akarja venni a vizsgára kerülő ifjakat. Ezért rendeletet bocsátott ki, hogy az inspektorátusok május 31-ig írják össze azoknak az ifjaknak a névsorát, akik pótérettségire kerülnek, egyúttal jelentsék be a most végzendő tanulók számát. A pótérettségire kerülő ifjak május 31-ig tartoznak benyújtani kérvényeiket és a minisztérium fogja részükre kijelölni azokat a bizottságokat, ahol vizsgára fognak állani.

Egy nagybányai antiszemita kortesbeszéd és következményei a hadbírótság előtt

Április 14-ére halasztották Muresanu Jonel pörének tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt év tavaszán lezajlott országos választások egyik antiszemita epilógusa került ma tárgyalásra a kolozsvári hatodik hadtest hadbírótsága elé. A vádlott: Jonel Muresanu, aki a választások idején Nagybányára utazott, ahol erejétől telhető nagy propagandát fejtett ki az ottani lakosság között az antiszemita liga jelföltjei érdekében.

A vádirat szerint a vádlott fiatalember, egy a választást megelőző napon, midőn éppen vásáros volt Nagybányán, kiállt a városka főterére és gyujtóhangú beszédet tartott a zsidóság ellen.

— Szavazatok a LANC jelöltjeire, mondotta a szónok a köréje gyülekezett néhány vásárosnak, — mert ők fel fognak benneteket szabadítani a zsidó elnyomatás alól. Ne engedjétek, hogy a zsidók kiszípolozzanak benneteket! Egyetlen egy tüt se vásároljatok zsidó üzletben!

Beszéd közben Muresanu észrevette, hogy egy román földműves egy főtéri zsidó kereskedésbe készül betérni. Félbehagyta a beszédét és odasietett a földműveshez, akit mindenáron meg akart akadályozni abban, hogy a zsidó

boltba betegye a lábát. Élénk, sőt heves szóváltás keletkezett a diák és a földműves között. Utóbbi ugyanis semmiáron sem akart letenni szándékáról, mert, ugymond, „ő ott vásárol, ahol olcsóbban adják neki az árut.”

A kortesbeszédet hallgató tömeg most a diák és a földműves köré csoportosult. Közben arra vetődött Lazarovits Herman nagybányai hal- és gyümölcskereskedő, aki a tömeg közé vegyült és a szóváltást figyelte. A vádlott észrevette Lazarovitsot és előbb szavakkal támadt rá, majd botjával többször fejbevágtá. Lazarovits védekezni próbált. Verekedés támadt, amelynek egy arra cirkáló járőr közbelépése vetett véget.

Muresanu Jonel ellen megindult a vizsgálat és miután a támadás olyan területen történt, ahol ostromállapot volt, az ügy aktáit áttették a hadbírótsághoz. A katonai ügyész rendzavarás miatt emelt vádat Jonel Muresanu ellen. Többszöri elnapolás után, ma délelőtt tüzte ki ismét tárgyalásra az ügyet a kolozsvári hadbírótság, a vád és védelem tanuinak meg nem jelenése miatt azonban az ügy érdemleges tárgyalását április 14-re halasztotta el. Ugyaneznap elrendelte a tanúk elővezetését.

Háromszor kísérelt meg öngyilkosságot egy állástalan kolozsvári tisztviselő

Relie Anna tragédiája

(Cluj-Kolozsvár, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alább következő tragikus történet a gazdasági válságból, az egyre nyomasztóbbá váló nyomorúságból született. A történet hősnője fiatal, árva leány, akinek sorsába különös durvasággal avatkozott be az élet és aki emiatt már háromszor kísérelte meg, — mindannyiszor eredménytelenül — hogy öngyilkosságával megváltsa magát a szenvedésektől.

Relie Anna szenvedései

A fiatal leányt, aki alig tizenkilencéves, Relie Annának hívják. Kolozskaráról származik s egy kolozsvári vállalatnál volt alkalmazásban, mint gépirőnő. 2500 lej havi fizetése volt és ebből a nyomorúságos fizetésből kellett önmagát fentartania, ebből kellett kosztot és lakást fizetnie és ebből kellett öltözködni. Ez év január elsején a vállalat általános leépítést vitt keresztül és a szegény árva gépirőnő az első volt azok között, akik az utcára kerültek.

Relie Anna kétségbeesetten próbált magának új existenciát teremteni, kétségbeesetten kopogtatott a hivatalok ajtaján, hogy legalább a létminimumot tudja két keze munkájával biztosítani magának. Nem sikerült. A sors, amely néha durva kegyetlenséggel keveri az emberi életek kártyáit, elzárta Relie Anna elől a megélhetést, a nyugodt és gondtalan élet ajtaját. Az állástalan tisztviselőnő, akinek a lakásadója a lakbér nem fizetése miatt kidobással fenyegettek s aki a téli hidegben nem tudta mivel fűteni szobáját, elhatározta, hogy levonja a konzekvenciákat és véget vet életének.

Három hiábavaló öngyilkossági kísérlet

Veronált szerzett magának és egy éjszaka végsőkre elszánva, leült szobájának íróasztalához, hogy bucsuleveleit megírja. Levélírás közben lepte meg házigazdája, akiknek sikerült az öngyilkosságot megakadályozni. Néhány héttel ezután a Botanikus-kert öre egy feltűnően ideges és nyugtalanul viselkedő fiatal leányra lett figyelmes. Nyomon követte és abban a pillanatban sikerült közbelépnie midőn a leány a kert tornyából a mélységbe akarta vetni magát.

Közben már három hónap telt el anélkül, hogy a szerencsétlen leánynak sikerült volna álláshoz jutni. Az öngyilkosság gondolata szüntelenül foglal

koztatta fantáziáját és a nyomorúságtól, a hitelezőktől való menekülés réncezédett a lelkére. Tegnap éjjel harmadszor is megpróbált véget vetni életének. Kísételt a bácsi utra, amely a kolozsvár—bácsi vasutvonallal párhuzamosan halad, várt, míg egy vonat látott közeledni és ekkor a sinek közé vetette magát. Ezuttal sem volt szerencséje. A mozdonyvezető észrevette és az utolsó pillanatban ellengőzt adva, sikerült lefékezni a szerelvényt, amely fél méterre torpant meg a fiatal leány ziháló testétől.

Relie Annát bekísérték a központi rendőrségre, ahol kihallgatták, majd visszaadták szabadságát. Ki fogja azonban visszaadni Relie Annának a megélhetését, nemcsak az élethez való jogát, hanem a létfontartás lehetőségét is?

Nagyságos Asszonyom

Ne engedje, hogy akármilyen borotvaszappant használjon, hanem követelje, hogy borotválásra

férje

csak Szent-László glicerín borotvaszappant

használjon, mivel ez fertőtlenítő hatásánál fogva mindenféle fertőzést kizár. Használata, kellemes illata, valamint a bő és tartós hab folytán nagyon előnyös. Csak kolozsvári Heinrich-féle készítményt fogadjunk el.

Kapható mindenütt

Bárány ארטה. כשר. **étterme**
ORADEA, Strada Episcopul Pavel-utca No 21.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Csütörtök
5687. Hiszán 5.
1927. április 7.

— **Ujabb javulás az uralkodó állapotában.** Bukarestből jelentik: Hivatalos jelentés. A király a mai éjjelt jól töltötte. A betegségtünetek javulása tovább tart. Hőmérséklet tegnap este 37.5, ma 36.5. Érverés 90, légzés 22. Általános állapot javult. Április 6, délelőtt 11.30.

— **Bratianu Jonel elutazott a fővárosból.** Bukarestből jelentik: Bratianu Jonel ma két-napi tartózkodásra florica-i birtokára utazott.

— **A tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslat a szenátus előtt.** Bukarestből jelentik: A kormány ma a szenátus elé terjeszti a tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat előadója a szenátusban Musceanu professzor.

— **Meghalt Katona Mór magyar jogtudós.** Budapestről jelentik: Katona Mór, a budapesti egyetem jogi karának nagyérdemű tanára, tegnap nyolcvankétéves korában meghalt. Katona Mór félszázadnál hosszabb ideig tanított az egyetem jogi fakultásán, ahol a magánjogot adta elő, mint annak elismert szaktekintélye.

— **Vasárnap lesz a KKL vetített képes előadása.** A Keren Kajemet szerda este hirdett előadása technikai okokból elmaradt. Az előadást, amelyen dr. Wollstein George a KKL jeruzsálemi direktóriumának delegátusa és Winkler Janka fognak előadást tartani, vasárnap este 8 órakor tartják meg a kongresszusi hitközség iskolájának nagytermében. (Calea Regele Ferdinand 48.)

— **Csehszlovákia kereskedelmi flottát vásárol.** Prágából jelentik: Egy angol pénzeszoport nemrégiben ajánlatot tett a csehszlovák kormányának arra, hogy kétmillió angol fontért vásároljon kereskedelmi flottát, amely ötven gőzösből állana és a hamburgi, valamint az angliai kikötők között bonyolítaná le az árutforgalmat. A minisztertanács a napokban foglalkozik az ajánlattal, melyet minden valószínűség szerint elfogad tárgyalási alapul.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság felolvasó ülése.** Az E. I. T. f. hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel felolvasó ülést tart az Unitárius Kollégium dísztermében. A felolvasó ülés műsora a következő: Régi jó időkől, Andrassy szobor (előző megnyitó), tartja Dózsa Endre, Szabó Imre (vendég) elbeszélés, dr. Karácsonyi János c. püspök tisz. tag: Mit jelent Gyulafehérvár neve? (történeti tanulmány). P.-Németh Gellért, Dürer Albert (felolvasás), S. Nagy László (vendég). Versek. Belépődíj nincs. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **Székesfehérváron eltemették Prohászka Ottokárt.** Székesfehérvárról jelentik: Tegnap késő délutántól ma reggelig szakadatlanul tartott a hívek zarándoklása Prohászka Ottokár virágokkal borított ravatalához. A ravatal előtt egész éjjel papok imádkoztak. Reggel kilenc órakor megkezdődött a gyászszertartás. Szmracsényi egri érsek rekviemje után Mikes szombathelyi, Glattfelder csanádi, Virág Ferenc pécsi püspökök és Werner Adolf zirci apát segédletével megtörtént a gyászmise, mely után a halottat beszentelték és hatalmas tömeg kísérete mellett, kivitték a Szentháromság-temető Jekelfalusi-kápolnájába. A székesfehérvári temetésen a kormányt Vass József miniszterelnökhelyettes, a képviselőházat Huszár Károly alelnök, a felsőházat pedig Wlassics Gyula báró képviselte.

— **Két bukaresti tábornok kardpárbaja.** Bukarestből jelentik: Cantacuzino tábornok és Florescu tábornok, volt hadügyminiszteri államtitkár kardpárbajt vívtak egymással egy hírlapi cikk következtében. Utóbbi nyakán könnyebben megsebesült.

— Wilkins eltűnt. Newyorkból jelentik: G. H. Wilkins kapitánynak, aki az Alaska-szigetén levő Point Barrowról március 29-én reggeli 6-kor felszállt, hogy északsarki kutatásait megkezdje, nyomra veszett. Fölszállása előtt a kapitány meghagyta az expedíció többi tagjának, hogy abban az esetben, ha bármily oknál fogva nem fog tudni visszatérni, szikratáviró útján fog hirt adni magáról. A táviró vétele után március 31-én repülőnek kell elindulnia délnyugati irányban 150 angol mérföldre, végig a partvidéken. Ha itt nem találja őt, akkor keleti irányban keressék. Ha ezek a kutatások is eredménytelenek lennének, akkor Wilkins a gép vezetőjével gyalog fog visszajönni Point Barrowba. Minthogy nagy vihar kerekedett a kapitány fölszállása után, az expedíció tagjai azt hiszik, hogy Wilkins elvesztette a tájékozódást és valahol eltűnt. A vihar bizonyára a szikratáviró készülékeit is tönkretette.

— Halászdrama az Északi-tengeren. Kopenhágából jelentik: Az Északi-tengeren az enyhe idő beálltával megkezdődött a főkahalászat. A halászhajók behatoltak a tengerbe, itt azonban a jéghegyek maradványai hármat összeroppantottak. A többi hajó halásza tehetetlenül nézte a szerencsétlenül járt hajók embereit, amint a jégtömbök háttára kapaszkodva igyekeztek megmenteni életüket. Ha a tenger árama a jégtömegeket a part felé hajtja, akkor van remény, hogy a halászok megmenekülnek, foltéve, hogy megmentettek annyi életet, amennyire szükségük lesz az irtózatot uton.

— Gajda tábornok Kassán résztvett egy államellenes mozgalomban. Varsóból jelentik: A cseh nemzetvédelmi minisztérium elvi jelentőségű döntést hozott, amely végérvényesen véget vet Gajda tábornoki karrierjének. Mint ismeretes, Gajda elsőfokon történt degradáció után felvette az orosz légiók tábornokának címét és azt vitatta, hogy ez a cím még akkor is megilleti, ha a csehszlovák hadseregben viselt rangjától megfosztják. A nemzetvédelmi minisztérium döntésében megállapítja, hogy a lefokozás nemcsak a jelenlegi hadseregben, hanem az orosz légiókban viselt rangjától is megfosztja azt, akit illet. A katonai fegyelmi bizottság felelősségi fóruma egyébként befejezte tanácskozását a Gajda-ügyben. Az ítéletet előbb írásban kézbesítik Gajdának és csak azután hozzák nyilvánosságra. A „Slovák“ szerint egyébként a Gajda-ügyben szenzációs fordulatot várnak. Állítólag rájöttek arra, hogy Gajda kassai parancsnokoskodása alatt egy államellenes akcióban vett részt. A nemzetvédelmi minisztérium még e hét folyamán bizottságot küld ki Kassára az új vád megvizsgálására. Ki fogják hallgatni az összes magasrangú tisztet, akik Gajdával Kassán együtt működtek. Azt hiszik, hogy a vizsgálat rendkívül súlyosan kompromittáló adatokat szolgáltat majd Gajda ellen.

— Bar micve. Rabez Benjámin főkántor ezúton hívja meg összes jóbarátait és ismerőseit Adolf fiának a Ferdinand király-uti zsinagógában megartandó „bar micve“ ünnepélyére. Az ünnepély e hó 9-én délelőtt tíz órakor kezdődik a templomban és folytatódik tizenegy órakor keddusnál a főkántori lakásban.

— A zágrábi kerületben csak orvosi vizsgálattal lehet nőszülni. Zágrábból jelentik: A zágrábi tartománygyűlés két nap óta fontos egészségügyi szabályrendeleteket tárgyal, amelyek közül kettőt a hétfői ülésen meg is szavazott. Az egyik szabályrendelet valósággal úttörő újítás Jugoszláviában: a házasulandó férfiak kötelező orvosi vizsgálatáról intézkedik. Eszerint minden férfinak, aki házasodni készül, meg kell magát vizsgáltatni hatósági orvossal és a vizsgálat arra lesz figyelemmel, hogy a házasulandó koránál fogva házasságképes-e, továbbá nem szenved-e a következő betegségek valamelyikében: tüdőbaj, venerikus betegségek, trachoma, malária. A lelkész nem adhatja össze a feleket orvosi bizonyítvány felmutatása nélkül. A házasságre és az utódokra káros betegségek megállapítása esetén az orvos figyelmezteti a házasulandót és erről jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet beküld a tartományi egészségügyi hivatalnak. Az orvos és a lelkész fegyelmi és büntetőjogilag felelős a rendelkezések betartásáért.

Azonnal házhoz szállít legolcsóbb **prima tüzfát** ölként, vagy aprítva **Fagyapótyár, v. GRÜN fatelep** Telefon 10.

— Kloroformmal altattak el, pörére vetkőztettek és kirabolták egy fiatal leányt. Prágából jelentik: Fantasztikus rémregények borzalmaival vetekszik Barak Ilonka, tizenhét éves garamdamádsi leány kalandja, mely most foglalkoztatja a dunamócsi csendőrséget. A fiatal leány, aki Németh Józsefnek, a garamdamádsi uradalmi főgépésznek mostohagyermeké, tegnap utrakészülődött, hogy Dunamócsra lakó rokonait meglátogassa. Németh vasuton elkísérte mostohaleányát Kőbölkitig, ahol a szakadó esőben egy kocsi találták az állomáson, amelynek utasai, egy uriasan öltözött nő és egy bőrkabátos férfi, felajánlották, hogy a leányt — miután ugyanis arra visz az útjuk — mérsékelt díjazásért elszállítják rokonaihoz. A főgépész beleegyezett ebbe és kifizetve harminc korona fuvardíjat az ismeretlen férfinék, felsegítette Ilonkát a kocsira, ő maga pedig visszautazott Garamdamásdra. Eddig az előzmények. A fantasztikus história ott kezdődik, hogy Barak Ilonka a késő esti órákban egy szál ingre vetkőzve vagy vetkőztetve, összefagyva, siralmas állapotban érkezett gyalog Dunamócsra. Betért egy ismeretlen házba, ahol a nyilván lázas állapotban lévő leányt ágyba fektették és értesítették a csendőrséget. A hivatalos személyek előtt azután a leány elmondotta, hogy az idegenek, akik őt kocsijukra felvették, óriási vargabetűvel, Bátorkeszi községen keresztül vitték őt, lassu tempóban, minden valószínűség szerint azzal a céllal, hogy az esti sötétség utban érje őket. Midőn a Dunamócsról egykilométernyire fekvő kis erdőbe értek, a mellette üülő férfi hirtelen egy zsebkendőt rántott ki zsebéből, amelyet az ő arcára borított. Midőn magához tért, azt észlelte, hogy ruhátlanul fekszik az országút sarában. Magával vitt százharminc korona készpénze, három öltözet ruhája és élelmiszeri hiányoztak. A valószínűség minden látogatásával bíró vallomás a csendőrségben az első pillanatban azt a gyanút keltette, hogy itt rablási, esetleg rablógyilkossági kísérlettel áll szemben. A nyomozást lázas eréllyel indították meg és másnapra meg is találták a leány eltűnt ruháit a Duna folyamban, de az állítólagos rablónak ezideig nem akadtak nyomukra.

— Megkoszorúzták Bismarck sírját egy német tábornok és szörnyethalt, mikor ezért a rendőr vállára tette a kezét. Berlinből jelentik: Néhány ur, a régi császári uralom több neves szereplője, élükön Friesberg tábornokkal, tegnap délelőtt megjelent a birodalmi gyűlés palotája előtt a Bismarck-szobornál és hatalmas babérokoszorút tett le a talapzatra. Friesberg tábornok ebből az alkalomból beszédet akart mondani, de alig szólt néhány szót, mikor oda-sietett a közelben posztoló őrszemes rendőr és figyelmeztette az urakat, hogy a banknegyed körzetében semmiféle gyűlést nem szabad tartani. Friesberg tábornok rá sem hederített, hanem beszélt tovább a nap jelentőségéről, ekkor aztán a rendőr felszólította a tábornokot, hogy kövesse őt a kerületi rendőrállomásra, ahol jegyzőkönyvet fognak vele felvenni személyazonosságáról. Friesberg tábornok abbahagyta a szónoklatot és követte a rendőrt, néhány lépés után azonban megállt és azt mondta, hogy nem megy. A rendőr a tábornok vállára tette a kezét s újból felszólította,

hogy engedelmessédjék. Friesberg tábornok még néhány lépést tett, aztán megtántorodott, a homlokához kapott és elvágódott a földön. A társaságában volt urak néhány lépésnyire követték a tábornokot, hogy a rendőrállomáson esetleg igazolás céljából rendelkezésre álljanak s most, mikor látták, hogy eszméletlenül terül el, odarohantak és felemelték. Hamar volt kéznél orvosi segítség, azonban nem használt az orvosi tudomány, Friesberg tábornok már meghalt.

— Karel Kolar és Popp, a 9 éves csodahegedűs hangversenye. Csütörtökön, ma este lesz a szezon legszenzációsabb hangversenye a *Karel Kolaré és Popp, A. Virgil*, a 9 éves csodahegedűs, akinek művészetéről a világhírű Enescu legutóbbi kolozsvári látogatásakor a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. A műsoron többek között Bach Es-dur szóló-szonátája, Corelli, Händel, Bach, Gluck darabjai szerepelnek. Szólóban játsza a kis Popp Virgil Beethoven F-dur romancát, Kohlau-Burmester Valse-ját, Bartók-Székely román táncát és Karel Kolar Mária királynőnek ajánlott hegedűművét. Karel Kolar a kiváló hegedűművész Victor Kolarnak, a kitűnő zenepedagógusnak Scherzo Judian-ját adja elő. A koncert a vármegyeház dísztermében lesz félkilenc órai kezdettel.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt

— Fegyvergyakorlatra hívják a tartalékos tisztet. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium közlése szerint ez évben a költségvetés lehetőségei szerint több öreg korosztályt fognak fegyvergyakorlatra behívni. A terv szerint kiképzésre hívják be azokat a tartalékos tisztet is, akik a román hadseregben még nem szolgáltak és azokat, akik az újabb katonai ismereteket még nem sajátíthatták el.

— Tolvaj joghallgató. Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék vádtanácsa kihirdette a letartóztatási végzést Cassian Dumitru joghallgató előtt, aki több, mint tizenöt lopást követett el, nagyjából kórházakban, ahová minduntalan bejárt állítólagos barátainak meglátogatására. Miután alapos a feltevés, hogy Cassian nem épelméjű, a vizsgálóbíró a pszichiatrikai intézetbe internálta megfigyelés végett.

— Junius elsejéig érvényesek csak a mostani okmánybélyegek. A pénzügyminisztérium 70.987. szám alatt körrendeletet intézett az összes pénzügyi igazgatóságokhoz, amelyben közli velük, hogy a mostani 1, 2, 3, 5, 10, 20, 30 és 50 lejes okmánybélyegek csak 1927. június elsejéig maradnak érvényben, ezen a határidőn túl csak az új kibocsátású okmánybélyegeket lesz szabad használni.

MORAVETZ
TIMISOARA-MINDEN-ZENEMÜVET-GYORSAN
OLCSÓN-ÉS-DONTOSAN-SZÁLLIT!

Háromszázalékos olcsóbbodást mutat a márciusi index. Az „Argus“ legújabb indexe szerint márciusban az élelmiszerek 50-48-szorosan voltak drágábbak az 1916 augusztusiáknál, a februári 53-63 szorzószámmal szemben. A ruházati cikkek márciusi szorzószáma 67-70 a februári 69-50-nel szemben. Az egyéb cikkek márciusban 35-54-szer annyiba kerültek, mint 1916 augusztusában, míg a februári szorzószám 37-43 volt. Általánosságban tehát 1927 márciusában 51-24-szer volt drágább az élet, mint Romániának a háborúba való belépésekor. Ez a szám 3 százalékkal kisebb a februárinál és 5 százalékkal a januárinál. Tényleges olcsóbbodást állapít meg az index a bab, burgonya, kenyér, vaj, hal, turó, fehérnemű, karton, pamut, tűzifa, benzin és petróleum árainál.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Elkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —

Kitűnő jegyzetek.

Halló! Halló!
El ne mulassza,
ha olcsó és jó
harisnyát

akar venni, **SÁNDOR TESTVÉREKET** felkeresni, Regele Ferdinand No 13. — és **EDUARD SÁNDOR & Co.** Főter 17.

Versenyen kívüli árak még csak pár napig.
1 pár I-a kötött női harisnya... Lei 45—
1 „ flor női harisnya... Lei 68—
1 „ cérna női harisnya... Lei 85—
1 „ selyem fűtyöl harisnya Lei 98—
1 „ tiszta selyem harisnya Lei 125—
1 „ férfi sokni... Lei 20—
1 „ férfi divatsokni... Lei 38—

Gyermekharisnyák már 18 Lei-től.
Keztyük óriási választékban.

Haggibbor
után az eredeti
vár—Temesvár
folytán bajnok
lebonyolításra.
a Haggibbor
áll, amely nem
séggel, mert F
egymással szem
kimenetele kih
alakulására is.
vasárnapi mérk
indul a küzde
áron megnyern
vezető pozíciój
és nívós küzde
Kolozsvár
ünnepek alkalm
let: a 33-asok
pelnek Kolozs
vendégjátékán
jelentőséget,
proficsapat ne

Husv
fűszer
Czincza

Korda
Önagysá
mert sze

Harry
azonban

Hogy kinek
Select-mozgól
Pál

Emb

Megható drá
Mészáros Gy
netek.

E

Clu
Telefo

Aj

b
szilva-é
pá

Mé

valamint
Leányka
mert min
édeskés
melyek

SPORT

Haggibbor—Universitatea. Vasárnap délután az eredeti programtól eltérően a Kolozsvár—Temesvár városközi mérkőzés elmaradása folytán bajnoki meccsek kerülnek Kolozsváron lebonyolításra. Az érdeklődés középpontjában a Haggibbor és az U. csapatainak találkozása áll, amely nemcsak azért bír különös érdekességgel, mert Frantz Döme két tanítványa kerül egymással szembe, hanem azért is, mert a meccs kimenetele kihatással van a bajnoki tabella kialakulására is. A Haggibbor megerősített és a vasárnapi mérkőzésből morálisan is megerősödve indul a küzdelembe, amelyet az U. mindenképpen megnyerni igyekszik, hogy a bajnokságban vezető pozícióját megtarthassa. Igen érdekes, fair és nívós küzdelemre van kilátás.

Kolozsvár husvéti programja. A husvéti ünnepek alkalmával két budapesti profi-egyesület: a 33-asok és a kispesti AC vendégszerepelnek Kolozsváron. A két budapesti csapat vendégszereplésének az a tény kölcsönöz különös jelentőséget, hogy az Austria szereplése óta proficsapat nem járt Kolozsváron.

Husvéti פסח של

fűszerárak és italok legolcsóbbak
Czinczárnál, Cluj P. Mihai 36.
Viteazul

SELECT-MOZGÓ

Korda Mária

Önagsága, ki nem akar gyereket, mert szereti a „Charlestont!”

Harry Liedtke

azonban legalább — tized akar.

Hogy kinek akarata győz, azt megláthatják a Select-mozgóban. E filmet az ismert Horváth Pál jazz-band-je fogja kíséni.

URANIA-MOZGÓ

Különleges műsor

Istenek

Emberek, Állatok

(A bajadér szerelme)

Megható dráma. Főszerepben Ellen Kürthy és Mészáros Gyula kiváló művészek. Megható jelenetek. Monopol Erosfilm

Elián

Cluj (Kolozsvár)
Telefon interurban 10-23.

Ajánlja של פסח

borait, szilva- és sajtát főzésű kisüstös seprő pálinkáit.

Különlegességei:

Ménesi vörös,

valamint Érmelléki, Rizling, Leányka és Erdély-hegyaljai, ismert minőségű Ringató, Roulandi, édeskés Muskotály koser fajorok, melyek מויה אבינדרר אינהארן felügyelete alatt állanak.

Közgazdaság

Az exportra dolgozó favállalatok az üzemek beszüntetésének gondolatával foglalkoznak

Valceanu közlekedésügyi miniszter nem szállítja le a fűrészáru fuvardíját. Manoilescu és Trancu Jasi miniszterek biztatják a fűrészárú fuvardíjait az exportőrök küldöttségének

(Cluj-Kolozsvár, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai fapiac válsága egyre fojtogatóbban érezteti hatását a gazdasági életben. Az, hogy a legnagyobb vállalatok is alig folytatják a kitermelést, nem hozott enyhülést, mert horribilis készletek várnak értékesítésre, amelyeknek csak jelentéktelen hányadát képes a belföldi fogyasztás felvenni. A tavasz beálltával remélt építkezés nem indult meg és így azután az a helyzet állott elő, hogy például

egyedül csak a Forestának több, mint tízezer vagon fája fekszik a galaci kikötőben

a leghalványabb exportlehetőség nélkül. Cseh-szlovákia tudvalevőleg már régóta folytat eredményes konkurrenciát a román fűrészáru ellen, amely újabbán a jugoszláv versenyt is erősebben éri. A két konkurrens ország, különösen a CFR magas szállítási tarifájának életbeléptetése és a lej emelkedése óta elhódította a görög, török és az egyiptomi piacot. A legutóbbi időben az eddig importáló Bulgária is jelentős versenyt fejt ki, amennyiben

egy osztrák facég koncessziót kapott az összes bulgár erdő kitermelésére.

Ez többmillió köbméter fűrészárut jelent, amit a román export veszített el a koncesszió által.

Ez a helyzet komoly megmozdulásra kényszerítette a fűrészüzemeket, amelyek képviselőiben tegnap népes delegáció jelent meg Manoilescu helyettes pénzügyminiszternél. A delegációt Deleanu szenátor vezette és Jean Steuermann, a fűrészáru-exportőrök szindikátusának elnöke,

Királyi dekrétummal léptetik életbe az új vámtarifát. Bukarestből jelentik: A kormány végérvényesen elhatározta, hogy az új importvám-tarifát királyi dekrétummal április 25-én lépteti életbe. A vereszen miniszterelnök a tegnapi audiencián meg is kapta Öfelségétől a javaslatot kísérő aláírt trónbeszédet, a kormány gazdasági bizottsága pedig végleges formába önti a dekrétumot, amelyet a minisztertanács hozzájárulása után azonnal közzéteszik a hivatalos lapban.

A kisebbségi pénzügyintézetek és az uzorakamat. A kolozsvári kereskedelmi kamara nyilvános ankétján több kereskedő és iparos szólalt fel a bankuzsora ellen, amely teljesen indokolatlan, mert a pénzügyintézetek a Banca Nationalától 6 százalékos pénzt kapnak. Ugyanezt a panaszt hozta fel Averescu miniszterelnök is a Banca Nationala stabilizációs értekezletén. Ezek a vádak természetesen nem vonatkoznak a kisebbségi intézetekre, amelyek a Banca Nationalától még mindig nem kapnak visszleszámitolási hiteleket, hanem ugyan-csak drága kamatozású betétekből elégítik ki a hi-

alikk súlyos adatokkal vázolták fel a faipar helyzetét, amelyen pillanatnyilag csak a fuvardíjak csökkentése tudna enyhíteni. Manoilescu válaszában közölte a küldöttséggel, hogy aprólékosan ismeri a helyzetet és felhívta a fűrészészeket, hogy a legrövidebb időn belül terjesszék elő konkrét panaszait memorandum-ban, mert a marosvásárhelyi kereskedőké nem felel meg a tényeknek.

Az államtitkár megígérte, hogy a kérdést a kormány gazdasági bizottságának legközelebbi ülése elé viszi.

A delegáció ezután a közlekedésügyi miniszternél jelent meg kihallgatáson és kérte a fuvardíjak mérséklését. Valceanu tábornok azonban kijelentette, hogy ez nem áll módjában, mert a szállítási tarifa leszállítása felborítaná a CFR pénzügyi egyensúlyát. De a faipar súlyos helyzetére való tekintettel, amely nem tűr halasztást, igyekezni fog valamilyen más megoldást keresni.

A munkaügyi miniszternél is intervenáltak a faexportőrök és kifejtették, hogyha a fakeskedelem megszűnik, akkor a havasok között létező fűrészüzemek is kénytelenek lesznek leállani és akkor

tíz- és tízezer munkás marad kenyér nélkül, akiket majd a kormánynak kell segítenie.

Trancu-Jasi miniszter ígéretet tett arra, hogy a legfőbb gazdasági bizottság többi tagjaival is el fogja fogadtatni az exportőrök kívánságait a különben elkerülhetetlen óriási munkanélküliség megelőzése érdekében.

teligényeket. Ennek megfelelően a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara intervencióra készül a Banca Nationalánál abban az irányban, hogy az erdélyi kisebbségi intézetek is kapjanak 6 százalékos hitelt, ami feltétlenül hozzájárulna a kamatláb lemorzsolódásához. Bankkörökben azonban csak a lej stabilizációja után várható külföldi tőkének beözönlése hozhat normális kamatviszonyokat és normális hiteléletet.

Ujraosztályozták a vasúti szezonárukat. Április 5-iktől kezdődőleg a CFR szállítási albizottsága új osztályozást állapított meg a szállításhoz való előnyben részesülő szezonárúkra. Az új osztályozás szerint egész éven át szezonárúként tekintik a következő cikkeket: ásványvíz, oltványok, szállásesemétek, gyümölcsök, élő növények, üres sűrűshordók, a méceok által feladott forgács a turda—abrudbányai vonalon, a cirkuszok és a panorámák, a Resicának szóló ócskavas, a fővárosba és a hadseregnek irányított buza, a nyomtatványpapír, vegyi zsiradékok akár belföldi, akár exportcélokra, friss tej és túrófélék, a vajdahunyadon vasüzemek részére

Tőzsde

A piac szilárd volt és üzletellen, Bukarest valamivel lanyhább

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 április 6 (Radór)									
	Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
nyitás			zárlat							
Zürich	3390—3410	—	—	491 ³ / ₄	3390	11021	13678	649 ¹ / ₄	1923 ¹ / ₂	
Newyork ..	175 ¹ / ₂ —176 ¹ / ₂	519 ³ / ₄	520	2554	176	57280	71090	3376 ¹ / ₂	—	
London	858—861	2525 ¹ / ₂	252520	12405	855	2782 ¹ / ₂	3453	16405	485 ³ / ₄	
Páris	700—710	2036 ¹ / ₂	2036 ¹ / ₂	—	690	2245	278550	13260	391 ³ / ₄	
Milano	865—875	2495	2505	123	856	2757 ¹ / ₂	3427	163	480 ¹ / ₂	
Prága	522—525	1539 ¹ / ₂	1539 ¹ / ₂	7560	518	1696 ¹ / ₂	2105 ¹ / ₈	—	296 ¹ / ₄	
Budapest ..	3085—3100	9080	9080	—	30 ¹ / ₂	—	12405	591 ¹ / ₄	—	
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	295	1006	1249	5947	176	
Bukarest ..	—	305	305	1490	—	—	416	1980	60	
Varsó	—	5805	5805	—	—	6410	7950	378 ¹ / ₂	—	
Bécs	2475—2490	73 ¹ / ₈	73 ¹ / ₈	—	2480	8057 ¹ / ₂	—	475	—	
Berlin	4185—4200	12325	12325	—	4185	13582	16850	80020	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 308, Páris 14 90, Budapest —, Bécs 41600, Prága 1980.

feladott szén, mezőgazdasági gépek, csont, bőrvakárék, a belföldre szóló tojásszállítványok, a Resicának feladott piritmaradékok, továbbá a táviró és vasutvonalak építéséhez, vagy javításához szükséges oszlopok és más anyagok. Csak március 21 és április 30 között adhatók fel szonárúkként akár belföldi, akár külföldi rendeltetéssel a burgonya. A tárgya szeptember 1-től március 30-ig számít szonárúnak. A tavaszi buza, rozs, lóhere, lucerna, napraforgó, takarmány-tök és más olyan magvak, amelyeket ebben az időszakban szoktak elvetni, március 12-ikétől április 30-ig, bab, burgonya, köles és tengeri március 12-ikétől május 15-ig, rézszulfát április elsejétől június 31-ig, a bor április 1-től 30-ig, a cukor február 9-től április 22-ig számít szonárúnak.

Rövidesen megindul a csehszlovák tömegáruexport Magyarországra. Prágából jelentik: A csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés most már minden kétséget kizáróan tető alá került. A hosszú ideig húzódo tárgyalásokon a legnehezebbnek látszó nehézségeket is sikerült áthidalni, úgy, hogy ma már csak a szerződés szövegezési munkája van hátra. A szövegezési munka befejezése után, amelyhez legfeljebb kétheti időre lesz szükség, a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződést a két kormány képviselői alá is fogják írni. A csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződést már a csehszlovákiai és magyarországi érdekképviseletek is befejezett ténynek tekintik. A csehszlovák ipar véleménye szerint a szerződés távolról sem elégitette ki Csehszlovákia iparának minden kereskedelempolitikai követelését, mégis sikerült elérni a legfontosabb tételekben a vám mérséklését, úgy, hogy Csehszlovákia iparának, ha korlátozott keretek között is, megint meglesz a lehetősége arra, hogy tömegárukat exportáljon Magyarországra. A Magyarországgal folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások megerősítik azt a véleményt, hogy az agrárvámnak csehszlovákiai szabályozása technikai szempontból elhibázott és hogy az előre megállapított minimális vám rendszere a csehszlovák kereskedelmi delegáció munkáját rendkívül megnehezíti. A Jugoszláviával és Romániával való kereskedelmi tárgyalásokon a csehszlovák agrárvámoknak ez a formája még nagyobb és talán leküzdhetetlen nehézségeket fog előidézni.

Életbelépett a román-görög kereskedelmi konvenció. Az ideiglenes jellegű román-görög kereskedelmi egyezmény április elsején életbelépett. A pénzügyminisztérium erről körrendeletben értesítette az összes vámhivatalokat, egyben közölte velük, hogy a korinthusi szárított mazsola importvámját 100 kilogrammonként 10 aranylejre redukálták az eddig 2 százalékos értékvám és kilogrammonkénti 1 lej fogyasztási adó helyett.

Husvétli árúim külön helyiségben vannak

fűszerárú שפ פסה

fajborok, szilva- és seprópálinka, édes likörök legelőnyösebb beszárlási forrása

Ernest JAKAB

Str. N. Jorga 5. — Telefon 305. Rendelést telefonon is felveszek. — Élő ponty kapható.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ
A színházi iroda közleményei

Te csak pipálj Ladányi! Az idei budapesti évadnak leghatalmasabb színpadi sikere Csathó Kálmán új darabja: „Te csak pipálj Ladányi! Hetek óta megszakítás nélkül adják ezt a finomszövésű mulatságos darabot a zsumfolt nézőtér kiterő tetszésnyilvánításai közepette. Nálunk szombaton este lesz a „Te csak pipálj Ladányi!“ premiéréje. Vasárnap este másodszer, hétfőn este harmadszor adják az új Csathó-darabot.

Baba Lengyel Irénnel. Részben új szereposztással kerül színre pénteken este a nagy sikerrel föllevenített „Baba“, Lancelot szerepét ezúttal Lengyel Irén fogja játszani. A címszerepét pénteken is Neményi Lili játssza.

Gésák: csütörtökön este 7 órakor és vasárnap este 6 órakor. A leghíresebb angol operette, a „Gésák“ parádés szereposztásban fog csütörtökön este 7 órakor színrekerülni. Lengyel Irén (Mimóza), Neményi Lili (Rolly-Polly), Dajka Margit (Juliette), Tolnay Andor, Ibász Aladár, Selmeczi Mihály fogják a „Gésák“ főszerepeit játszani. Vasárnap 6 órakor ugyanebben a szereposztásban megismétlik a „Gésák“ előadását.

„Nem nősülök“ leszállított helyárrakkal. Vasárnap délután 3 órakor ötödször kerül színre a nagy sikert aratott „Nem nősülök“, a főszerepekben Poór Lillivel, Neményi Lillivel, Hoykóval, Mihályfyval, Kemény Lászlóval. Ezt az előadást leszállított helyárrakkal tartják meg.

Heti műsor

Csütörtökön 7-kor: Gésák. (Operette-repríz, új szereposztással. Lengyel Irén, Neményivel, Tolnayval. Napibéret 65. szám B. Sorozat 361.)
Csütörtök háromnegyed 10-kor: Tanase román revütársulatának vendégjátéka. (Emelt helyárrakkal. Sorozat 362.)
Péntek: A baba. (Részben más szereposztással. Lengyel Irén, Neményi Lillivel. Bérletszűnetben. Sorozat 363.)
Szombat 3-kor: Tul a nagy Kri/ánon. (18-ik ifjuság-előadás, igen olesó helyárrakkal. Lengyel Irén, Tolnay, Ibászszal. Sorozat 364.)
Szombaton 8-kor: Te csak pipálj, Ladányi. (Ujdonság, először. Premierbérlet 64. szám. Sorozat 365.)
Vasárnap 3-kor: Nem nősülök. (Ötödször. Leszállított helyárrakkal. Poór Lili, Neményi. Sorozat 366.)
Vasárnap 6-kor: Gésák. (Rendes helyárrak. Lengyel Irén, Neményi, Tolnayval. Napibéret 66. sz. A. Sorozat 367.)
Vasárnap fél 9-kor: Te csak pipálj, Ladányi. (2-odszer. Napibéret 66 szám B. Sorozat 368.)
Hétfő: Ty csak pipálj, Ladányi. (Napibéret 67. sz. A. Sorozat 369.)

Hölgyeim! Tavaszi kalap ujdonságok az és nyári kalapokat az

Ideal kalapszalonszalon

ban a legolcsóbban Reg. Ferd. 8. sz. szerezhetnek be

Állítások és formálások a legújabb formákra 48 óra alatt készülnek

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígis levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej. előfizetőknek 150 lej.**

Intelligens zsidó család nál a belvárosban, egy vagy két urileány lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

„Juvela“ ékszergyár Arad keres azonnal egy prima ékszerfoglalót.

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cim a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Butor

legolcsóbban beszerezhető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I.
C. Reg. Ferdinand 69

Eiadó egy egész jó állapotban levő gyerekkocsi. Cim: Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 24. ajtó 5.

Suche intelligentes jüdisches Freulein zu zwei Kindern von 5 und 6 Jahre, auf sofortigen Eintritt. Aufsicht des Haushaltes und Personals wird gefordert. Frau wtw Henrik Herz, Petroseni. 2558

Eufurti dughagyma nagyobb tételben kapható Weisznál, Tudor Vladimirescu 6.

Két nagy helyiség műhelynek, lakásnak v. raktárnak kiadó, Str. Paris 34. (Pap-u.) 2557

Frissen fejt helybeli **tej** kapható Elek tejüzemében, Strada Sulutiu (Viz-u.) 8.

A Wesselényi-utcában szépen butorozott szoba, fürdőszoba használattal 2 leányknak vagy házaspárnak elsajere kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

שפ פסה specialitás שפ פסה

BOGSZA likörök

uradalmi husvétli fajborok

szilvapálinka

Bognár és Szántó
erd. ker. Rt.
Cluj, Calea Regele Ferd. 70.

תחת השגחה מורה מרדכי בוקסענשאפאנאנער

Engros árakban
detail eladás

6 személyes

ebédlő service, fehér	680.—
ebédlő service, színes	960.—
kávés service, fehér	340.—
kávés service, színes	480.—
feketés service, fehér	260.—
feketés service, színes	480.—
metszett üvegkészlet	252.—
1 pár karlsbadi teás csésze	16.—
1 drb. karlsbadi tányér mély v. lapos	16.—
1 drb. metszett vizes pohár	4.—
1 drb. metszett borospohár	3.—

FISCHER üvegudvar, CLUJ

Szerkesztőség, hivatal és ny

Cluj-Kolozsvár, S. L. Pop (Brassai-)

Telefon: Szerk. és kiadó 9-77

Zs. N. Sz. — —
Egyes szám ára udvaron és vidék Bukarestben is

1927 április 8

A né

Amikor tiz indokolta Amerésének szükségében nagy ujjon meg volt győző megváltó periód diadala, amely érvényt a törté A vér patakobb elsikkadt. Csak a szabadra enged radt a nagy küzet mámoros pi katzenjammer m képmutató arcu

A tizéves év res hangulatban lentésekből kitün ünnepléyessé ten gasztani, bizony des nélkül telt e nélküliség az, me lelkesítőleg hatha mény, hogy a vi fordulóját egytlen Unió puritánjai k vér és vas megv Amerika puritánj

S ugyanakk duló fáradt néma elnök jónak látta tizéves évforduló méltóbban, ha k tengeri leszerelési rika világháborub lóján a világ tel eseményre szegőd az európai hataln tódik a leszerelés őszinte ez a vers lési konferencia i és őszinte még, n szöve a hiúság és

Ezek a szála nak a cél nemess telni addig, mig tok fölött a lény minden székepszis litika ma zajló es kell a leszerelés al szemben, mag események véres nagy fejlődési és tekintenünk.

Már maga az Európa nagyhata gondolat kimélyi hanam a leszerelés vigalmukat, az b nem a vérontás törekvés érdemei ugyanez az amb államférfiui lelke leszerelés kérdése sebb feltékenység

Mert ma még ság az, ami ezt a két olyan emberi komponenseiből hatalmi vágyban leme. Ha nem ez a minden kertelés zelleme, úgy An söt Amerika és a zött is minden tó lálni a megegyezé lálni a megegyezé a leszerelés de fac